

4. dějství - Zdánlivě dobrá výměna

IV. I.

Efektové, kteří doposud tvořili chmurné sousoší, ožijí, upozadí lavice a tancují spolu na pozadí scény. Prozpěvují postupně dětskou říkanku:

Efekt 1: „Čeněk, Čeněk Činčila...“

Efekt 2: „Hloupost Čeňka zničila...“

Na scénu vchází Čeněk, drží v ruce svůj Šaršoun a zamyšleně na něho hledí; snaží se vyřešit, co mu to doposud unikalo. Pohybuje se dole na stupínku, Efektové jsou v řadě nad ním.

Efekt 3: „Na krku se, spáso, houpej;“

Efekt 4: „On tě nezná, tak je hloupej.“

Čeněk se zastaví uprostřed jeviště, zkoumá Šaršoun. Je zády k vchodu na jeviště, tedy bokem k divákům. Tu se ze zákulisí vynoří Osel a plíží se za Čeňkem. Efektové dále zpívají, už ale méně rozverně, přestávají tančit:

Efekt 5: „Snad to, snad to brzo zjistí“

Osel se krade k Čeňkovi, připraven mu ublížit. Efektové přidávají na dramatickosti s každým dalším veršem.

Efekt 6: „Jinak nikdo nevyčistí“

Efekt 1: „Všechnu tu krev a ta střeva - „

Efekt 2: „Blbě se to drhne z dřeva!“ *křičí Efekt už téměř hystericky.*

Osel s posledním slovem chytne zezadu Čeňka pažemi do smrtelného stisku, nadzvedne jej lehce ze země, pokud síla dovolí. Zároveň s tím všichni přítomní Efektové polekaně vzdechnou, otočí se zády a drží se protektivně za hlavu. Tvoří tedy jakousi zed'. Čeněk se chvíli zmítá ve vzduchu, pak (výrazně) kopne Osla do rozkroku. Ten se chytne, jak se patří, a odpotácí se poněkud vlevo, Čeněk naopak vpravo zaujme obranné postavení.

Osel: „Ouu... Za tohle zemřeš!“

Vrhne se na Čeňka, ale Čeněk mu uhne (jako matador, akorát bez mulety), minou se spolu, stojí teď na opačných stranách.

Čeněk: „Když já bych radši...“ *zde po něm Osel znovu vystartuje, Čeněk se opět vyhne a dokončí repliku „... neumíral!“*

Zde je Osel už na konci s přičetností, tentokrát s křikem a rykem se naposledy vrhne na Čeňka, ale opět jej mjíj.

Osel (*vzteká se kvůli své neschopnosti polapit Čeňka, poskakuje vztekle na místě, otočí se a bodne po Čeňkovi prstem*): „Tak vydej Šaršoun! ... a možná tě ušetřím!“

Čeňek (*vypuká v hysterii, došly mu nervy a křičí*): „ALE CO TO JE, K SAKRU!“ *rozlícen zvedne Šaršoun nad hlavu, druhou rukou na něj ukazuje, udělá pár rázných kroků k Oslovi* „Je to tohle?! Je to? Je to?!“

Jak se k němu Šaršoun blíží, Osel se lekne a s vyděšeným kviknutím se přikrčí.

Čeňek (*dojde k poznání*): „Je to! A ty se toho bojíš!“ *s nově nabitou mocí ohrožuje Osla svým Šaršounem. Strašidelným hlasem: „Uteč odtud, nebo tě zničím!“ Výhrůžně šermuje Šaršounem před Oslem, Osel se krčí, ale nic se neděje. „Tě zničím, uááá! Už tě ničím!“ Pořád se nic neděje a Oslovi už to dochází. Zvedne hlavu a zkoumá situaci, zatímco Čeňek, otočen k divákům, v přímém kontrastu ke svému předchozímu vystoupení počne zkoumat, co je špatně se Šaršounem, a párkrát do něj ze strany uhodí, jako kdyby to bylo zaseklé.*

Osel (*radostně vyskočí, ukazuje na Čeňka*): „Ha, nevládneš mocí Šaršounu! Zhyň!“

Osel se vrhne na Šaršoun, s Čeňkem se o něj přetahují. Je to takové podobné úvodnímu souboji mezi Čeňkem a Peťou. Osel je tedy takový méně rázný a oba jsou spíš podobní dvěma přetahujícími se bitches.

Čeňek: „Sám si zhyň, držkomore!“

Osel: „Nezhynu, ty zhyň!“

Čeňek: „Říkám, že zhyneš, a to znamená, že zhyneé... eš?“

Šaršoun začne náhle fungovat. Jako by jím projížděla nějaká neviditelná síla, která se zmocnila Čeňkovy ruky, jež se teď klene nad Oslem, který naopak klesá na kolena. Blikají světla, zazní zvuk.

Osel: „Hynu!“ *prohlásí k divákům a mrtev padne k zemi s klasickými gesty a zvukovým doprovodem.*

Osel zhyнул. Čeňek si nevěřícně stoupne nad jeho bezvládné tělo (stojí tedy za ležícím Oslem, ale nikoliv na stupínku), střídavě se dívá na něj a střídavě na Šaršoun. Čumí jak činčila.

IV. II.

Vycházkovým krokem vyjde ze zákulisí Šapeličnick, postaví se vedle Čeňka a s nenuceným zájmem se dívá hned na Čeňka, hned na mrtvolu. Čeňek se po něm ohlédne, jako by u něj hledal odpovědi. Šapeličnick jen omluvně pokrčí rameny.

Čeňek (*nevěřicně*): „Já ho zabil!“

Šapeličnick (*bez zájmu*): „To je pěkné.“ *pokračuje s podstatně menší trpělivostí* „No, tak snad abys šel uklidit obchod. Taky mi napustíš vanu a připravíš čaj. Už bude skoro půl šesté.“ *Tím je pro něj věc vyřízena, odchází zase zpět vlevo.*

Čeněk (*Šapeličnicka neposlouchá, stále ponořen do úvah*): „Ale jak...?“

Šapeličnick (*zastaví se, otočí se, netrpělivě*): „Obchod! Vanu! Čaj! Vanu čaj!“ *tleská*
„Čop-čop!“

Čeněk (*zcela jej ignoruje*): „Muselo to být tímhle!“ *popatří Šaršoun* „Proč to všichni tak chtějí? Jak tomu jenom říkali... Šaršoun?“

Šapeličnick (*s náhlým zájmem, přibližuje se rychle k Čenčkovi*): „Šaršoun?“

Čeněk (*poprvé o něj projeví zájem*): „Ty víš, co to je?“

Šapeličnick (*odvrátí se, přesvědčeně*): „Kdepak!“ *přesvědčení jej opouští, poťouchle se vrací pohledem zpět k Čenčkovi, váhavě* „Leda by to byl ovšem Šaršoun. Nebo ne?“ *definitivně, založí ruce na prsou, přes jeho konstatování nejede vlak* „Šaršoun je to.“

V Čenčkovi se vzedme hněv. Svěsí ruce, upře hněvivý pohled do diváků. Skloní hlavu, zhluboka se nadechne, vydechne, nadechne, v duchu napočítá do tří, pak jedním pohybem chytne Šapeličnicka pod krkem, pohlédne na něj a přitáhne si jeho obličej ke svému.

Čeněk (*ledově odsekává*): „Co – je – to – Šaršoun?“ *už zase ztrácí kontrolu, křičí na Šapeličnicka* „Co to slovo znamená! Jaký je jeho význam? Co to je?!“

Šapeličnick (*vykroučí se z jeho sevření, ukřivdění si popojde trochu víc doleva*): „No... Jestli je tohle opravdu Šaršoun...“ *dále vysvětluje méně ukřivdění a více zasněně, popisuje cosi bájného a vznešeného* „pak je to onen legendární meč, který svému majiteli přinese nezměrnou moc, sílu a sexuální přitažlivost.“

Čeněk (*skepticky*): „Meč? Tohle přece není žádný meč, to je cetka pro štěstí, kterou jsem si jako malý vystřelil na pouti...“

Šapeličnick (*s povzdechem*): „Chlapče hloupý. Kdy konečně pochopíš, že nezáleží na tom, jak se čemu říká? Tohle je meč Šaršoun a tak to prostě je.“ *pokračuje uznale* „Vzácná věc, mocná věc...“

Čeněk (*prohlíží si Šaršoun s novým zájmem, popojde si přitom doprava*): „Mocná? Vzácná? Nu, Tlachapoud po ní evidentně velmi touží... Třeba by ji vyměnil? Řekněme... za svobodu?“ *obráť se k Šapeličnickovi, hledá u něj verifikaci* „Pro mě?“ *pokračuje jaksí více zasněně* „A pro princeznu?“

Šapeličnick (*nepokojně*): „Tlachapoud? No, nevím, jestli tohle patří do rukou zrovna jemu...“

Čeněk (*s nadšením, rozhodně, vyrazí Šapeličnickovi v ústrety*): „Není čas na přemýšlení, tohle je můj lístek domů!“ *U Šapeličníka se krátce zastaví a položí mu ruku na rameno* „Děkuji vám, Šapeličnicku, služba u vás byla krátká, ale nabitá událostmi! Musím běžet!“ *uběhne pár kroků dále doleva*

Šapeličnick (*volá za ním*): „Ale otroku! Chlapče! Magistr-ete!“

Čeněk (*zastaví se, otočí se čelem k divákům*): „Neslyším, běžím!“

Čeněk se vskutku znovu rozběhne, na místě, jak ta červená královna z Alenky. Tím odstartuje změnu scény. Efektové se dají do pohybu, vrátí lavice na své místo tak, jak byly v paláci. Schovají se za ně a nesměle vykukují, zatímco pozorují scénu. Během toho se Šapeličnick odkrouží ze scény (vlevo!), jako by jej smetlo vířivé tornádo. Obdobně se ze scény ztratí Osel, obdobně se na scénu vrací Tlachapoud, za ním Šteigen, za ním Princezna v doprovodu dvou strážců. Všichni zaujmou unavené pozice, jako kdyby scénu snad nikdy nebyli opustili. Čeněk přestane běžet.

IV. III.

Čeněk (*udýchaně*): „A je to.“ *narovná se, deklamuje k Tlachapoudovi.* „Řekl jsem, že se vrátím, a taky jsem tady. Asi dřív, než jste to čekali... asi dřív, než to čekali všichni...“ *významný pohled do diváků* „... já jsem to teda nečekal.“

Tlachapoud (*přiblíží se k Čeněkovi*): „Opičák je zpátky! Co tu chce?“

Šteigen (*poněkud otráveně, možná i trochu znepokojeně*): „Palčivější otázka zní, kde je náš Osel? Můj pane, jak si všimnete, retardovaný chlapec má Šaršoun stále ve svém držení.“

Čeněk (*triumfálně, jak anděl soudného dne*): „To teda mám!“ *Zvedne Šaršoun do výše, všichni se přikrčí v neblahé anticipaci, Tlachapoud se běží schovat za Šteigena. Čeněk však ruku zase spustí a pokračuje kontrastním smírným tónem podomního obchodníka.* „Ale dám vám ho, jestli chcete. Ne zadarmo, ovšem.“

Tlachapoud (*nakloní hlavu na stranu, dlouze zasyčí*): „Tssss. A co za něj chceš?“

Čeněk (*rozmrzelým, obořlivým tónem člověka, který už má všeho po krk*): „Chci domů!“ *ukáže na Princeznu* „A chci, abyste pustili princeznu! Půjde se mnou.“ *založí ruce v bok, nastaví jim záda, truceje* „A necháte nás na pokoji, jednou pro vždy!“

Princezna viditelně znervóznila, dívá se ze strážce na strážce, počíná panikařit.

Tlachapoud (*přemýšlí*): „Tssss...“

Tlachapoud se podívá na Princeznu, kterou má teď vlastně vpravo, ta horlivě kroutí hlavou, nesouhlasí.

Tlachapoud (*přemýšlí*): „Tssss...“

Tlachapoud se podívá na Šteigena, kterého má vlevo, ten lhostejně pokrčí rameny.

Tlachapoud (*přemýšlí*): „Tsssss... беру.“

Tlachapoud poskočí pár slepičích kroků k Čeňkovi, natáhne k němu svůj spár. Čeněk chvíli váhá, pak se špetkou neochoty předává Tlachapoudovi svůj Šaršoun.

Princezna (*s prvním „ne“ ještě vcelku potichu, pak čím dál naléhavěji*): „... ne, ne, ne, ne, NE!“ *s posledním NE přejde Šaršoun do Tlachapoudova vlastnictví, Princezna udělá facepalm. Tlachapoud zvedne Šaršoun nad hlavu.*

Tlachapoud (*extaticky*): „Je můj! Ha-há! Ha-ha-HÁ!“

Tlachapoud se směje jak maniak, Činčila na něj též jako maniaka pohlíží a značným obloukem jej opatrně obejde a skončí u Šteigena.

Čeněk (*nervózně, nejistě*): „Tak... můžu jít?“

Tlachapoud: „HA-HA-HÁÁ!“

Šteigen vytahuje odněkud králíčí uši a podává je Čeňkovi.

Šteigen (*bez zájmu*): „Můžeš. Šťastnou cestu. Ať už jsi pryč.“

Tlachapoud: „JA-HÁÁ-HÁÁ!“

Šteigen (*s uctivou poklonou se obrátí k Princezně*): „Má paní, vy byste měla jít také.“

Princezna: „Ale...“

Šteigen (*přeruší ji, takřka starostlivě*): „V Prvním světě budete v bezpečí. Jděte!“

Čeněk přistoupí k Princezně, odstrčí jednoho ze strážných a chytne ji za rameno. Tlachapoudův ďábelský smích propuká na plno.

Tlachapoud: „JA-HÁÁ-HÁÁ!“

Čeněk (*spokojený sám se sebou*): “To jsem to pěkně vymyslel, co?”

Princezna (*ponuře*): “Ty vůbec nevíš, co děláš, že?”

Tlachapoud: „JAHÁ-HÁ-HA-CHÁÁÁ!“

Šteigen: „Navrhuji vám urychleně zmizet. Zdá se, že náš osvícený vládce bude mít co nevidět zlogasmus.“

Čeněk si nasazuje králíčí uši. Propuká peklo. Čeněk a Princezna běží do Zrcadla, Přemnozí Efektové vybíhají zpoza lavic. Tři Efektové odvedou Šteigena, strážce a stále se řehtajícího Tlachapouda zleva pryč, ostatní udělají ze scény zase doktorandskou pracovnu. Hudba zní, světla blikají.